

Täysistunto

Keskiviikko 12.2.2025 klo 14.00—18.10

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätteen ja muun aineen mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1972 tehdyn yleissopimuksen vuoden 1996 pöytäkirjaan vuonna 2009 tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 222/2024 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohdien jälkeen. — On tällainen historiallinen tapaus, että olemme täällä kahdestaan ministerin kanssa, joten olkaa hyvä, te voitte käyttää niin pitkän puheenvuoron kuin haluatte.

Keskustelu

18.05 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tästä. Uskon kuitenkin, että selviän kohtuullisen lyhyessä ajassa.

Käsittelyssä on hallituksen esitys, jolla ehdotetaan Lontoon pöytäkirjaan vuonna 2009 tehtyjen muutosten voimaansaattamislain muuttamista. Esityksen tavoitteena on luoda Suomelle lainsäädännölliset puitteet kuljettaa talteenotettua hiilidioksidia toiseen valtioon varastoitavaksi merenpohjan geologisiin muodostumiin. Tässä esityksessä ehdotettava voimaansaattamislain muutos ja Lontoon pöytäkirjan vuoden 2009 muutosten väliaikainen soveltaminen antavat Suomelle mahdollisuuden allekirjoittaa hiilidioksidia vastaanottavan maan kanssa yhteisymmärryspöytäkirjan hiilidioksidin rajat ylittävistä kuljetuksista pysyvää geologista varastointia varten.

Ilmastotavoitteet vaativat sekä päästövähennyksiä että nielujen vahvistamista. Näiden lisäksi tarvitaan myös hiilidioksidin talteenottoon perustuvia ratkaisuja. EU-komissio on arvioinut, että vuoteen 2040 mennessä EU:ssa tulisi ottaa talteen 280 miljoonaa hiilidioksiditonnia, joista noin 40 prosenttia eli yli 110 miljoonaa hiilidioksiditonnia otettaisiin talteen bioperäisistä lähteistä tai suoraan ilmakehästä. Vuoteen 2050 mennessä EU:ssa tulisi ottaa talteen jo noin 450 miljoonaa hiilidioksiditonnia. Talteenotetusta hiilidioksidista varastoitaisiin vuonna 2030 lähes kaikki, vuonna 2040 noin 70 prosenttia ja vuonna 2050 noin puolet. Tämä edellyttää arvoketjun luomista teolliselle hiilidioksidin hallinnalle.

Hiilidioksidin talteenottoon perustuvat ratkaisut tarjoavat Suomelle merkittäviä mahdollisuuksia sekä saavuttaa hiilineutraalisuustavoite että luoda uutta liiketoimintaa. Suomessa on potentiaalia erityisesti bioperäisen hiilidioksidin talteenotolle. Suomessa ei kui-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2025 vp

tenkaan ole mahdollisuutta hiilidioksidin pysyvään geologiseen varastointiin lukuun ottamatta mineralisointiin perustuvia ratkaisuja, jotka vaatisivat tutkimus- ja kehitystyötä. Haluamme luoda lainsäädännölliset puitteet myös CCS-arvoketjulle — eli tälle hiilidioksidin varastoinnille — ja tehdä mahdolliseksi hiilidioksidin kuljettamisen esimerkiksi Norjaan tai Tanskaan merenpohjan geologisiin varastoihin pysyvää varastointia varten.

Lontoon pöytäkirja kieltää lähtökohtaisesti kaiken jätteen ja muun aineen mereen laskeamisen eli dumpppauksen. Pöytäkirjaan on vuonna 2009 tehty muutos, joka sallii hävitettäväksi tarkoitettujen hiilidioksidivirtojen viennin maasta toiseen, jos asianomaiset maat ovat tehneet sopimuksen tai järjestelyn asiasta. Tämä muutos ei ole vielä voimassa, mutta pöytäkirjaan on luotu mahdollisuus soveltaa muutosta väliaikaisesti. Tämän väliaikaisen soveltamisen mahdollisuuden Suomi haluaa nyt ottaa käyttöön. Saman mahdollisuuden ovat jo ottaneet käyttöön muun muassa Tanska, Ruotsi, Norja, Alankomaat ja Belgia.

Ehdotuksella ei ole viranomaisvaikutuksia. Ehdotuksella ei myöskään ole suoria taloudellisia vaikutuksia, tai niitä ei pystytä arvioimaan. Valtioiden välisellä sopimisella sen sijaan on vaikutuksia suomalaisten yritysten rajat ylittävään yhteistyöhön hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia koskevilla hankkeilla. Tämä voi luoda mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle ja CCS-markkinoiden kehitykselle Suomessa ja kansainvälisesti. Näin ollen ehdotuksella voi olla myös välillisiä positiivisia työllisyysvaikutuksia.

Arvoisa puhemies! Vaikka täällä nyt ketään ei kuuntelemassa olekaan, niin toteanpahan tähän loppuun vielä, että vierailin juuri tänään yhdessä sellaisessa yrityksessä, jossa suunnitellaan tämän tyyppisten ratkaisujen käyttöönottoa, ja siinä nimenomaan tällä hetkellä, kun Suomessa tällaista hiilidioksidivarastointikapasiteettia ei ole, katsotaan mahdollisuuksia kuljettaa meriteitse talteenotettua hiilidioksidia. Siten tämä sinällään tulee juuri aivan oikeaan kohtaan, sillä suunnittelu näiden hankkeiden osalta on jo käynnissä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten keskustelua. Pyydettyjä puheenvuoroja ei ole.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ympäristövaliokuntaan.